

Dierenmishandeling komt in vele vormen

Dr. Nienke Endenburg

GZ psycholoog

UHD, Faculteit Diergeneeskunde

Universiteit Utrecht

n.endenburg@uu.nl

Vandaag

LED

Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling

- Dierenmishandeling
 - Wat ligt eraan ten grondslag
 - Wie doet dat
 - Relatie met huiselijk geweld
 - Kwetsbare mensen

Relatie Mens-Dier

Een meisje van slechts tien jaar heeft vandaag een slachting aangericht op een kinderdagverblijf in het Limburgse Heerlen. Twee eenden, een kip, een konijn en een cavia werden dood aangetroffen bij de opvang aan de Ovidiusstraat. Alle beesten bleken gewurgd.

Fysieke mishandeling (NAI)^{(Munro &}

Thrusfield, 2001; Munro&Munro, 2008)

- Non accidental injuries = niet door ongeluk maar door opzet veroorzaakt

- Schoppen
- Stompen
- Gooien
- Rond zwaaien
- Schotwonden
- Verdrinking
- Verbranding
- Verstikking
- Vergiftiging

Sexueel misbruik (Munro & Thrusfield, 2001; Munro & Munro, 2008)

- Dier wordt gebruikt voor sexuele voldoening
- Betreft verwonding of misbruik van anus, rectum en/of genitalieën
- Inbrengen van diverse voorwerpen in vagina of rectum

Verwaarlozing

- Onthouding van basale levensbehoeften (voeding, water, beschutting, veterinaire zorg etc).

En wat is dit?

You have to have patience as well as patients

Beweegredenen

(Kellert en Felthous, 1985; Ascione, Thompson en Black, 1997)

- Controle
- Straffen
- Dier te leren gewelddadig tegen anderen te zijn
- Anderen te imponeren of te chanteren
- Mensen te shockeren voor eigen vermaak
- Wraak nemen op andere mensen door hun dier iets aan te doen
- Verschuiving van geweld (van kind naar dier)
- Sadisme, plezier ontlennen aan lijden van anderen
- Nieuwsgierigheid of ontdekking
- Sociale druk, erbij willen horen
- Agressievermindering
- Seksuele bevrediging
- Gedwongen door anderen

Moeilijk te zien

- Honden hebben een vacht;
- Gepigmenteerde huid;
- Kunnen niet praten;
- Mindset dierenarts.

Meldcode Dierenmishandeling

- Deze vijf stappen zijn in het kort:
 - – Het in kaart brengen van signalen.
 - – Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van bestaande meldpunten dierenmishandeling en/of verwaarlozing.
 - – Een gesprek met de diereigenaar.
 - – Het wege van het letsel of de verdenking op dierenmishandeling.
 - – Beslissen: hulp organiseren of melden.

Hoarding

- Het “verzamelen” van dieren
- 75% tussen 50 en 100 dieren
- Honden, katten, konijnen, vogels, geiten, etc.
- HD
- In alle lagen van de bevolking
- Zelfverwaarlozing, hygiëneproblemen

Hoarding of animals

- Weinig onderzoek
- Voornamelijk alleenstaande vrouwen
- Verzamelen of “fokken”
- Overlast, mn. vervuiling, dode dieren
- Gemeld door buren en familie

Munchausen by Proxy (Miller & Zawistowski, 2004)

- Opzettelijk toebrengen van letsel of vergiftigen
- Aandacht krijgen
- Herhaaldelijk terugkeren met onverklaarbare problemen
- Verschillende d'artsen om niet op te vallen en toch aandacht te krijgen

Waarschuwingstekens (Munro & Munro, 2008)

- De aard van de verwonding/letsel past niet bij anamnese
- Anamnese is onsamenhangend en niet eenduidig
- Eigenaar toont geen zorgen of emotie om het dier
- Gedrag eigenaar en/of dier wekt zorgen
- Dier heeft herhaaldelijk (ernstige) verwondingen, inclusief nooit behandelde verwondingen. Tegenzin eigenaar voor nazorg
- Dier heeft meervoudige breuken, of heeft wonden in verschillende fasen van genezing
- In verleden ook andere dieren onverklaarbare verwondingen of op onverklaarbare wijze overleden
- Eigenaar gaat naar meerdere dierenartsen
- Duidelijke tekenen van verwaarlozing, ingegroeide halsband, dof haar
- Bepaalde categorieën verwondingen
- Vaak aanrijding of val

Beweegredenen

(Kellert en Felthous, 1985; Ascione, Thompson en Black, 1997)

- Controle
- Straffen
- Dier te leren gewelddadig tegen anderen te zijn
- Anderen te imponeren of te chanteren
- Mensen te shockeren voor eigen vermaak
- Wraak nemen op andere mensen door hun dier iets aan te doen
- Verschuiving van geweld (van kind naar dier)
- Sadisme, plezier ontlennen aan lijden van anderen
- Nieuwsgierigheid of ontdekking
- Sociale druk, erbij willen horen
- Agressievermindering
- Seksuele bevrediging
- Gedwongen door anderen

Welke dieren lopen meeste kans op mishandeling

- Jonge en mannelijke dieren
- Gedragsproblemen
- Continue onder supervisie
- Onzindelijke dieren

Cirkel van Geweld

Risico factoren voor mishandeling

- gedrag als probleemgedrag ervaren
- intensieve verzorging (jong, ziek)
- jonge reuen dominant ras

(Yoffe-Sharp 2009, Miller 2010)

- 71% van mishandelde vrouwen rapporteerden dat partner hun dier mishandelde, bedreigde of had gedood
- 32% dat hun kinderen huisdieren hadden verwond of gedood
- 87% van incidenten in bijzijn van vrouwen
- 75% van incidenten in bijzijn van kinderen

Wie mishandelen er dieren?

- 70% ook veroordelingen voor geweldsmisdrijven, drugs, eigendomsvernietiging;
- Kinderen die huiselijk geweld en/of dierenmishandeling mee maken;
- Volwassenen die in hun jeugd (<18jr) al begonnen zijn (31%);
- Antisociale persoonlijkheidsstoornis, gebrek aan impulscontrole en empathie;
- Alcohol of drugs.

- 71% van mishandelde vrouwen rapporteerden dat partner hun dier mishandelde, bedreigde of had gedood
- 32% dat hun kinderen huisdieren hadden verwond of gedood
- 87% van incidenten in bijzijn van vrouwen
- 75% van incidenten in bijzijn van kinderen

Cirkel van geweld

Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling

- Grote samenhang tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld
- “Power and control” zowel bij dierenmishandeling als bij huiselijk geweld
- Meestal mannen

Dierenmishandeling en huiselijk geweld

- In de V.S. 70% overlap;
- In Nederland 10%.

Nederlands onderzoek (van Wijk et al. 2018)

- Wie mishandelen er dieren;
- Gegevens uit politiedossiers, LID, 144;
- 2011-2015;
- N=97
- Dark number

Resultaten

LED

Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling

- 89% mannen; 11% vrouwen
- Gemiddelde leeftijd 34-36 jaar
- 52% 'spontaan', frustratie
- 51% first offenders
- Graduation hypothesis
 - Het begint met dierenmishandeling
- **Deviance generalisation hypothesis**
 - Onderdeel van deviant gedrag
 - Geen bepaalde volgorde
 - Dierenmishandeling als anti sociaal gedrag

Cirkel van geweld

- Houdt het “landschap van angst” in stand
- Toont de macht van de mishandelaar
- Waarschuwt haar dat zij de volgende kan zijn
- Neemt haar bron van troost weg
- Vrouwen blijven vaak want waar moet het dier blijven
- Vrouwen kunnen partner afschermen uit angst voor eigen mishandeling of die van kinderen (dierenarts wordt even vaak bezocht als “normale” populatie)
- Bevestigt dat er voor haar (en de kinderen) geen veilige plek is

Mendoo (Blijf van mijn dier)

Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling

LED

Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling

- Dierenartsen Nederland
- Beveiligde website
- Uploaden van foto's etc
- Expert panel voor advies
- Bronnen en toolkits (o.a. vanuit buitenland)
- Wetenschappelijk onderzoek (ism Bureau Beke)
- www.meldpuntled.nl

Kwetsbare mensen

Kwetsbare mensen en het welzijn van hun dieren

- Dieren zijn vaak heel belangrijk;
- Als het (even) niet meer gaat;
- Verwaarlozing
 - Geen overzicht (meer) hebben
 - Geen financiële middelen
 - Heel goed willen doen etc.

RDA

RAAD VOOR
DIERENAANGELEGHENEDEN

RDA Forum Kwetsbare mensen

RAAD VOOR DIERENAANGELEGHEDE

- **Onderzoek**
 - Literatuur
 - Interviews
- **Veel initiatieven**
 - Niet structureel
 - Beperkte middelen
 - Verschillend in eisen
 - Niet eenvoudig te vinden
- **Nauwelijks aansluiting tussen humane en dierenbranche**

Hoe helpen bij goed dierenwelzijn?

- Wat hebben kwetsbare mensen nodig om hun dier te kunnen behouden?
 - Welke ondersteuning?
 - Wat kunnen ‘erfbetreders’, en het sociale netwerk doen?
 - Waar informatie vinden
- Wanneer kan het echt niet meer?

VRAGEN?

